

Lovforslag nr. L 191. Fremsat den 27. januar 1988 af skatteministeren (Fogh Rasmussen)

Forslag

til

Lov om ændring af forskellige skattelove (Eftergivelse af studiegæld og efterbetalinger fra andelsselskaber)

§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 19. november 1987, som ændret ved lov nr. 835, 837 og 839 af 18. december 1987 indsættes i § 7 som litra æ:

»æ. Eftergivet studiegæld efter kapitel 3 og 4 i lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld.«.

§ 2

I lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v. (personskatteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 623 af 18. september 1987, indsættes i § 4 som stk. 4:

»Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, medregnes udlodninger, bortset fra normal forrentning af en indbetalt medlemskapital, fra

selskaber og foreninger som nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 2 b dog til den personlige indkomst.«.

§ 3

I lov nr. 144 af 19. marts 1986 om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven) indsættes i § 1, stk. 2, som 2. pkt.:

»Udlodninger efter ligningslovens § 16 A, bortset fra normal forrentning af en indbetalt medlemskapital, fra selskaber og foreninger som nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 2 b, medregnes dog til virksomhedens indkomst.«.

§ 4

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra og med indkomståret 1987.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget går ud på at skattefritage eftergivet studiegæld efter lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld.

Endvidere tager lovforslaget sigte på klart at fastslå, at efterbetalinger fra andelsselskaber indgår i virksomhedsindkomsten som personlig indkomst.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter lov nr. 371 af 10. juni 1987 om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld kan Hypotekbanken efter ansøgning helt eller delvis eftergive studiegæld, såfremt låntagerens erhvervs-, indtjenings- eller tilbagebetalingsevne er væsentligt reduceret. Herudover kan Hypotekbanken eftergive den del af studiegælden, som låntager må antages ikke at kunne afvikle i passende rater over 15 år. Endvidere har Hypotekbanken mulighed for at eftergive misligholdt studiegæld, såfremt gælden er særlig stor eller byrdefuld. Endelig kan Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte ifølge loven eftergive for meget betalt uddannelsesstøtte i tilfælde, hvor låntager er tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse.

Under de politiske forhandlinger om forslaget drøftede man forslagens skattemæssige konsekvenser. Der var enighed om, at det var en forudsætning for, at eftergivelsesordningen kunne virke efter sin hensigt, at de eftergivne beløb blev fritaget for beskatning på samme måde som ved gældssanering efter konkurslovens regler, jf. betænkning af 13. maj 1987 fra Folketingets uddannelsesudvalg over lovforslag nr. L 160, Folketingstidende 1986-87, blad 890.

Skattemæssigt set er der ingen forskel på, om en skyldner opnår nedsættelse af sin gæld i form af en gældssanering efter konkurslovens regler eller i form af en akkord eller anden samlet kreditorordning. Det er i alle tilfælde afgørende for, om de eftergivne beløb skal beskattes, at fordringen på eftergivelsestids-

punktet må anses for at have en større værdi end det beløb, den ved gældseftergivelsen er blevet nedsat til. Hvor eftergivelsen af gæld helt eller delvis fremtræder som led i en samlet akkord, herunder akkord med hovedkreditor, eller anden samlet kreditorordning, sker der i almindelighed ikke nogen beskatning af gældseftergivelsen, idet kreditors tiltrædelse af ordningen tages som bevis på skyldnerens insolvens.

I en række situationer vil en eftergivelse af studiegæld efter lov nr. 371 allerede efter den gældende skattelovgivning være uden skattemæssige virkninger. Det gælder således, hvis det godtgøres, at fordringen på studiegælden på eftergivelsestidspunktet reelt ikke har større værdi end det beløb, som gælden ved eftergivelsen er blevet nedsat til. Dette bevis vil i almindelighed kunne føres ved skyldnerens insolvens.

Imidlertid har Hypotekbanken og Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte ifølge loven mulighed for at eftergive studiegæld, selv om skyldneren ikke er insolvent. Det må anses for rimeligt og administrativt hensigtsmæssigt, om eftergivelse af studiegæld i alle eftergivelsessituationer behandles skattemæssigt ens. Det foreslås derfor, at eftergivelse af studiegæld, som finder sted efter lovens kapitel 3 og 4, fritages for beskatning.

Om forslagens provenumæssige konsekvenser kan det oplyses, at området statistisk set er meget dårligt belyst. Et skøn over de provenumæssige virkninger af forslaget er som følge heraf behæftet med stor usikkerhed.

På baggrund af oplysninger fra Hypotekbanken skønnes det, at for indkomståret 1987 vil studielån for op imod 10 mill. kr. blive omfattet af forslagens bestemmelser. Provenutabet ved skattefritagelse skønnes til knap 5 mill. kr. i 1987. Heraf ca. 3 mill. kr. for staten.

Eftergivelse af studiegæld for førtidspensionister m.v. skønnes kun at medføre et ubetydeligt provenutab.

Til §§ 2 og 3

Det er fundet hensigtsmæssigt at præcisere, at visse udbetalinger fra de selskaber og foreninger, som er nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 2 b, medregnes til den personlige indkomst.

De andelsselskaber og foreninger, som er nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 2 b, er indkøbsforeninger samt produktions- og salgsforeninger omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3 a og 4, samt de foreninger, der er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, og hvis formål og funktion er af samme karakter.

Forslagene i lovforslagets §§ 2 og 3 omfatter de udlodninger, der er omfattet af ligningslovens § 16 A, bortset fra en eventuel forrentning efter sædvanlige principper af en indbetalt medlemskapital. Ligningslovens § 16 A omfatter ikke udlodninger af friandele samt udlodning af likvidationsprovenu foretaget i det kalenderår, hvori selskabet endeligt opløses.

Der har vist sig en vis tvivl om, hvorvidt sådanne udlodninger skal behandles som kapitalindkomst eller som personlig indkomst.

Hvis man anser sådanne udbetalinger som kapitalindkomst er resultatet, at sædvanlige efterbetalinger for medlemmernes produkter, der udloddes af an-

delsselskaber, ikke kan indgå i virksomhedsordningen.

Udloddet overskud fra andelsselskaber har ifølge praksis hidtil kunnet medregnes ved opgørelsen af grundlag for henlæggelse til investeringsfonds og overførsel til medarbejdende ægtefælle. Hvis overskuddet anses som kapitalindkomst, er det tvivlsomt, om denne praksis fortsat kan opretholdes.

Reale hensyn taler for, at udlodningerne, der i praksis er beregnet på grundlag af den enkelte andelshavers/det enkelte medlems omsætning med selskabet eller foreningen, er personlig indkomst. Udlodningerne har typisk en meget nær tilknytning til andelshaverens/medlemmets erhvervmæssige omsætning.

Ændringen, der er af præciserende karakter, kan ikke antages at have nævneværdige provenumæssige eller administrative konsekvenser.

Til § 4

Lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld trådte i kraft den 1. oktober 1987. Det foreslås på den baggrund, at skattefritagelsen for eftergivet studiegæld efter denne lov får virkning fra og med indkomståret 1987.

Det foreslås endvidere, at ændringerne i §§ 2 og 3 har virkning fra og med indkomståret 1987.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 19. november 1987, som ændret ved lov nr. 835, 837 og 839 af 18. december 1987 indsættes i § 7 som litra æ:

»æ. Eftergivet studiegæld efter kapitel 3 og 4 i lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld.«.

§ 7. Til den skattepligtige indkomst medregnes ikke:

a.-z. ---

§ 2

I lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v. (personskatteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 623 af 18. september 1987, indsættes i § 4 som stk. 4:

»Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, medregnes udlodninger, bortset fra normal forrentning af en indbetalt medlemskapital, fra selskaber og foreninger som nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 2 b dog til den personlige indkomst.«.

§ 4. Kapitalindkomst omfatter det samlede nettobeløb af

1)-3) ---

4) aktieudbytte og skattegodtgørelse efter ligningslovens § 16 A og selskabsskattelovens § 17 A,

5)-10) ---

Stk. 2-3 ---

§ 3

I lov nr. 144 af 19. marts 1986 om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven) indsættes i § 1, stk. 2, som 2. pkt.:

»Udlodninger efter ligningslovens § 16 A, bortset fra normal forrentning af en indbetalt medlemskapital, fra selskaber og foreninger som nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 2 b, medregnes dog til virksomhedens indkomst.«.

§ 1, stk. 1. ---

Stk. 2. Aktier, anpart i anpartsselskaber, andelsbeviser, beviser for indskud i investeringsforeninger og lignende værdipapirer, der omfattes af § 1, stk. 1, i aktieavancebeskatningsloven, indeksobligationer og præmieobligationer indgår ikke i den selvstændige erhvervsvirksomhed, medmindre den skattepligtige driver næring med sådanne aktiver.

Stk. 3. ---